Deo optimo maximo uni & trino, Virgini Deiparæ, & sancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 28. Aprilis.

M. MICHAELE DE HODENCQ, Doctore Medico, Præside.

An Chymiæ & Medicinæ eadem elementa?

DE Corio humano parum solicitus, quisquis rerum causas nihili pendens, aliorum sanitati invigilat. Ille omni ex parte absolutus tibi sit Medicus, qui cum vitæ integritate, ad quævis naturæ momenta diligentissime attendens, unumquodque ita conciliat, utquem ipsi finem præscripsit ratio, extra hunc non egrediatur. Nec quia omnes convalescunt, idcirco nullam esse artem medicinam velim arbitreris; satis si futura præsentientem, eventus non fefellerit; non est in Medico semper relevetur ut æger, interdum doctâ plus valet arte malum. Apage istos ergo, qui cum nec ægri constitutionem, nec indolem morbi, nec pharmaci naturam, usquam assecuti sint, artem, occasione præcipiti, experimento periculoso, judicio difficili, longam, morborum curam insigni temeritate suscipiendo, brevem reddere, decumbentium fato, audenter tentant. Astne arenosis fundamentis vitam subvertas, quam tot firmis tuendam jussit Deus præsidiis; viam quam in hoc tenere debeas quæris? animalium, vegetabilium, & mineralium, mechanicam, naturalem, & chymicam, analysim perscrutare; illa partes integrantes, hæ talia tibi exponent elementa, quæ cum in sensus cadant, mechanicam ratione, rationem mechanicâ ita metiuntur, ut quorumlibet essentiæ & proprietates, cuivis indaganti patere facile possint.

OMNI laude extollendus foret, & Epicurus, qui ex indivisibilibus, & diversi mode figuratis in vacuo huc & illuc passim vagantibus, & Carthesius, qui cogitando, immateriale, à materiali vindicans, ex hujus insensilis divisione, & in gyris motu subtile, rotundum, & irregulare, constituere elementa; si ut ingeniosè supposuerunt, ita manibus quasi attrectanda dedissent. percelebris hypothesis, quæ tactus occasione, calidum, frigidum, humidum, & siccum, pro elementis designat, quæ quoniam in certis eminere dicit corporibus, eadem, ignem nempe, aërem, aquam, & terram, vel actu alterata, vel potestate mixtum componentia, tanquam præcipua Medicæ artis sicut & Physicæ afferret elementa, si calida frigidis, frigida calidis, humida siccis, sicca humidis, cum in homine redundant, ex votis curaret. Neque enim tum intra, tum extra hominem, in iis quæ eduntur, bibuntur, & quo quomodo foris admoventur, calidum est quod magnam vim habet, sed amarum, insipidum, acerbum, austerum, acidum, salsum dulce. Absit igitur pro elemento simplici substituere caldum, quod modo contrarias in se qualitates habet, modo turbulentam in corpore excitat motionem, modo amarum &c. Chymicus & naturalis, dum ex rerum dissolutione, colorem, odorem, saporem simul perpendunt, ut certiora, sic ad artem Medicam convenientiora referant elementa.

QUI Mercurium, sulphur, & salem, seu in cruditate depressos, seu in maturitate evectos, seu in defectu avolantes, non ut partes mixti integrantes recenset, devius tibi habendus. Mercurius triplex, acidus, acer, & urens; acidus & acer sal est acidus, vel alkali in phlegmate dissolutus; urens est sulphur, quod acidum est intricatum. Sal simplex & compositus; simplex acidus vel acer, ex quorum mixtione salsum, ex utroque compositum oritur, ejus naturam unde extractum est referens, seu ex mineralibus sit, seu essentiale & lixiviosum plantarum, seu ut & animalium fixum & volatile. Salis quadruplex status, quietis fusionis, volatilisationis, & fluoris. Neoterici ergo audiendi, qui elementa in activa & passiva distribuentes; illa intus moventia acidum & alkali; hæc uteri vices gerentia, phlegma & caput mortuum nuncupant. Acidum, acutie qua pollet, alkali subiens, fermentat, dissolvit, vel coagulat, acetosus sapor, odorpungens, colorem purpurascentem syrupo violaceo inducit. Alkali ratione inæqualitatis sordes tollit, quas ejus porositas absorbet; unde non mirum si coagulationem impediat; sapor acer, odor fœtidus, colore viridi syrupum violaceum tingit. Utrumque cum capite mortuo miscet, & in se invicem coïre facit, eorum vehiculum phlegma, quæ capitis mortui crassitie intricata retinentur & obrigescunt. Qua ratione igitur compactiora, & ad agendum ineptiora, diutius perstare vides, eâdem, quæ minus intricata, & ad quemvis motum habiliora, citius interire concludas.

CHYMIÆ & Medicinæ eadem elementa, vel variæ evincunt humorum mutationes distributionesve. Exaltatus in ventriculo liquor subacer, orificium superius vellicando, animal adsumendum alimentum invitat; quod simul ac dentibus manditur, extenuatur, & molitur, salivæ commixtione, partim linguæ & musculorum circumstantium impulsu, partim proprio pondere, per œsophagum in ventriculum protruditur; quo cum & aëre simul deglutito, subacer liquor commixtus, ipsiusque ventriculi motu peristaltico adjutus, & partes alimenti evolutæ concurrentes, ita conteruntur, minuuntur, franguntur, ut cineream induere cogantur colorem; unde per pylorum inspirationis tempore, musculorum & diaphragmatis impulsu, ut & sui ipsius peristaltico motu, identidem adactus ventriculus, in intestina Chylum sensim protrudit, succo pancreatico, & bile eadem mechanicâ appulsis bilis alkali volatili turgescens, & sub insipido pancreatis succo dissoluta, ad initium duodeni chylum subiens, iterum sic efferuescit, ut fœculentioribus partibus per crassa intestina præcipitatis, subtiliores dealbatæ, per venas lacteas ad receptaculum impellantur, è quo per canalem thoracicum lymphæ commixtæ, in subclaviam cum sanguine transmittuntur, peculiari vel partium configuratione, vel fermento deinceps immutandæ sejungendæ ve, ita sanguis, sine cujus in cerebro defœcatione, actiones torperent, è corde fervidior, rubicundior è pulmone, ex involutis testium vasculis activior erumpens, lacte, lympha, sero &c. per mammas, glandulas, renes, &c. transcolatis, applicatis, resolutis; victus redux, & in liene recreatus, bilem minus acrem reddendo, ejus in hepate secretionem accelerat.

TOT tantaque, seu in minerali, seu in vegetabili, seu in animali regno, elementa chymica detegunt miracula, ut vel ad occultas scholarum qualitates, vel ad Epicuri inane, vel ad primam carthesii materiam frustra recurras. Vis metallum à sordibus, & quisquiliis segregare, ad alkalia si confugias opportunam præstabunt opem. In pulverem reduc verbi gratia: Chalibem idque alkali commixtum in crucibulo funde, tunc alkali cum acido petere fundum, sicque purum metallum, & sulphure privatum videbis. In vegetabilium semine prævalens acidum, cum pusillo alkali quiescit, donec terræ mandatum, & humido solutum, in alkali incipiat agere, sicque acidum alkali assumendo, & alkali acidum vicissim sorbendo, non cessat fermentatio, usque dum radicula primo, dein penna expansæ, plantam effinxerint. Frustulum calculi ex animali extractum, vitreæ retortæ receptaculo copertæ inclusum, & arenæ moderato igni commissum, primum sal urinæ nullius odoris, dein alkali fixius sublimatur; utrumque, vel aliud urinosum, si frustulo friabili relicto rursus affundas, ab acidi delitescentis concursu, pristinam duritiem recuperat. Integra percurre animalia, hic acidum, ibi alkali omnia adimplere miraberis; sed cave ne alterutrum extra determinatam agat partem, innumeram hinc morborum catervam oriri deprehendas.

Ergo Chymiæ & Medicinæ eadem elementa.

M. Joannes Michaël Garbe.
M. Bertinus Simon Dieuxivoye.
M. Joannes Boudin.

M. Guido Erasmus Emmerez, Scholarum Professor.
M. Michaël de Hodencq, Præses.
M. Pontius Maurin.

M. Claudius Quartier.
M. Michaël de la Vigne.
M. Petrus Perreau.

Proponebat Parisiis CLAUDIUS DUFRESNE, Parisinus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1695.